

ת"פ 26163/06/15 - מדינת ישראל נגד איתן אמי - עובדים זרים לבניין בע"מ, נחום אריה פרספר

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"פ 26163-06-15

20 יולי 2016

לפני:

כב' השופט אורן שגב

המאשימה:

מדינת ישראל
ע"י ב"כ: עו"ד חגית רונן

-

הנאשמים:

1. איתן אמי - עובדים זרים לבניין בע"מ
2. נחום אריה פרספר
ע"י ב"כ: עו"ד נתאי נדר

החלטה

לפניי בקשת הנאשמים להורות על ביטולו של כתב האישום, אשר הוגש כנגדם בגין עבירה של אי העמדת מגורים הולמים ביחס לנאשמת 1 והפרת חובת פיקוח ביחס לנאשם 2, וזאת בניגוד לחוק עובדים זרים והתקנות שהותקנו מכוחו.

בהתאם למתואר בכתב האישום, העבירות נעברו ביחס ל- 15 עובדים זרים בעלי נתינות סינית אשר הועסקו ע"י הנאשמת 1.

אקדים אחרית לראשית. לאחר ששקלתי את הבקשה ואת התגובה לה, הגעתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות. ואלו הם טעמיי.

1. בפיהם של הנאשמים מספר טענות:

א. קיים חוסר הלימה בין האמור במזכר הנימוקים להגשת כתב האישום לבין אישור המאשימה המפרט הרשעות קודמות של הנאשמים או קנסות בהם חויבו.

לטענתם, מאחר וגיליון הרשעות שהוצג נקי לחלוטין ועולה ממנו כי אין לנאשמים הרשעות קודמות, אין מנוס מהקביעה כי המזכר אינו משקף את המצב העובדתי כהוויתו ונשען על בסיס שגוי;

ב. מזכר הנימוקים אינו חתום, בניגוד להוראות החוק ולכן הוא עומד, הן מבחינת תוכנו (כאמור לעיל) והן מבחינת דרישת הצורניות שלו.

ג. בטלות מחמת העברת כוח המרות מהמדינה לידיים פרטיות.

בהתאם לסעיף 15 לחוק העבירות המנהליות, תובע מוסמך להגיש כתב אישום בגין עבירה שנקבעה כמנהלית בהתקיים נסיבות מסוימות ומשיקולים שיירשמו. לשם כך נקבעו הנחיות שנשענות על הוראות סעיף 12(א)(1)(ב) לחסד"פ ומסמך תובע בעל הכשרה של משפטן, להפעיל שיקול דעת ביחס לנסיבותיו של כל תיק ולהחליט האם להסתפק בקנס מנהלי או להגיש כתב אישום.

ההחלטה להסמך עורכי דין מהמגזר הפרטי לייצג את המדינה והפעלת שיקול הדעת הנ"ל על ידם, עומדת בניגוד לפסיקת בית המשפט העליון בשבתו כבג"ץ (בג"צ 2605/05 **המרכז האקדמי למשפט ועסקים ואח' נ' שר האוצר ואח'**) מיום 19.11.2009, שם נקבע, בין היתר, כי המדינה היא זו שצריכה להפעיל את כוח המרות השלטוני ועליה להיות מנותקת כליל מכל חשש לניגוד עניינים. העברת כוח זה לידיים פרטיות, עלולה לגרום לעירובו של שיקול זר בהפעלת כוח המרות השלטוני בהליך הפלילי וליצור פוטנציאל ממשי לעיוות האיוון הנדרש בין צרכי השימוש בכוח להשגת תכלית שבאינטרס הציבורי, לבין ההגנה על זכויות היסוד של הפרט.

הפעלת הכוח ע"י מוסדותיה המוסמכים של המדינה, באמצעות נציגיה שהנם עובדי מדינה, היא זו שמקנה לה לגיטימיות דמוקרטית. מי שמפעילים את הכוח פועלים במסגרת המדינה וכפופים לדינים ולנורמות החלים על מי שפועל במסגרת גופי המדינה ואף לאתוס של השירות הציבורי הממלכתי ויש בכך כדי להפחית משמעותית את הסכנה כי הכוח הרב הנתון לאותם גופים ינוצל לרעה.

ד. הגשת כתבי אישום היא אחת מהסמכויות הפוגעניות ביותר המוקנות למדינה דמוקרטית ואין לאפשר לעורך דין פרטי לקבל החלטות הוות גורל מהטעמים שפורטו בפסיקת בג"צ הנ"ל.

ה. שיקול דעתו של עורך דין פרטי עלול להיות מושפע משיקולים שאינם ממין העניין, כגון שיקולים כלכליים ורצונו לנהל תיק לאחר הגשת כתב אישום על מנת להשיא לעצמו רווחים, שכן בניגוד לתובע מטעם המדינה שמקבל את משכורתו מידי סוף חודש, הכנסתו של עורך דין פרטי, אשר הוסמך להגיש כתבי אישום ולייצג את המדינה בהליך הפלילי, תלויה בכך שיהיו תיקים וינהלו הליכים בהם. הדבר אף עומד בניגוד לאיסור להתנות שכר טרחה בתיקים פליליים בתוצאה שתושג.

ו. לעניין סמכותו של בית הדין לדון בטיעונים דלעיל, סמכו הנאשמים את ידם על החלטת בית הדין בהע"ז 41910-02-11 **מדינת ישראל נ' ארי כץ**, שם תקף הנאשם בבית הדין האזורי לעבודה, בתקיפה עקיפה, את הנחיות היועץ המשפטי לממשלה, בהסתמך על דברי השופטים שבפניהם הובאה עתירתו.

2. בתגובתה, טענה המדינה כדלקמן:

א. המסמך שהוגש ע"י הנאשמים אינו דוח עבירות קודמות אשר שימש את התובע המוסמך בנימוקיו להגשת כתב האישום, כי אם דו"ח שהופק לבקשת ב"כ הנאשמים במסגרת תיק אחר ביום 21.12.15, לאחר שהוגש כתב האישום מושא בקשה זו.

הדו"ח ששימש את התובע הופק ביום 06.03.12 ע"י יחידת הסמך וממנו עולה כי הנאשמת 1 עברה 7 עבירות, ובכללן עבירה דומה של אי העמדת מגורים הולמים לעובדיה.

ב. לא נפל פגם תוכני או צורני במזכר הנימוקים והנאשמים לא הוכיחו כי אזכור שמו של התובע בלבד, ללא חתימתו או חתימה אלקטרונית, מחויב בדיון.

גם אם ייקבע כי מדובר בפגם צורני, אין בכך כדי להביא לבטלות כתב האישום, שכן מדובר בפגם טכני שאין בכוחו לפגום בתקפם של ההליכים על פיו, והכל כאמור בסעיף 238 לחסד"פ ופסיקת בתי המשפט.

העבירה המיוחסת לנאשם 2 אינה עבירה מנהלית ולכן לא ניתן כלל לנקוט כנגדו אלא בהליך של הגשת כתב אישום.

ג. כתב האישום לא הוגש במצב של ניגוד עניינים. התובע הוסמך כדיון ע"י היועץ המשפטי לממשלה ואין כל פגם לא באצילת הסמכות ולא באופן בו נאצלה, שכן הדבר עולה בקנה אחד עם הוראותיו של סעיף 12(א)(1)(ב) לחסד"פ: "מי שהיועץ המשפטי לממשלה הסמיכו להיות תובע, דרך כלל, לסוג של משפטים, לבתי משפט מסוימים או למשפט מסויים"

ד. כתב האישום הוגש בהתבסס על הראיות הקיימות בתיק ובהתאם להנחיותיו של היועמ"ש. במקרה דנן מדובר בהתקיימותם של 4 נימוקים: (1) העסקת מספר רב של עובדים זרים; (2) הלנת העובדים במגורים לא הולמים ובלתי ראויים; (3) לחובת הנאשמת 7 עבירות קודמות כנגד עובדים זרים; (4) הנאשמת עברה 2 עבירות קודמות של העמדת מגורים בלתי הולמים לעובדים זרים.

ה. הטענה בדבר ניגוד עניינים לא הוכחה ועל כן יש לקבוע כי כתב האישום הוגש בהתאם למדיניותה השקולה של המאשימה.

ו. פסק הדין בעניין הפרטת בתי הסוהר אינו רלוונטי לענייננו, ויתרה מכך, השופט בייניש קבעה כי אין בו משום הבעת עמדה בנוגע לחוקיותם של הסדרים אחרים, ובכללם מינוי עורך דין פרטי כתובע מטעם המדינה בהליך פלילי בהתאם להסמכה מטעם היועמ"ש.

ז. התובע אינו פועל באופן עצמאי וכפוף לשיקולי מדיניות שהנהה שקופה ובכל החלטה להגיש כתב אישום מעורב תובע מהמחלקה המשפטית והתובע החיצוני הנו לכל היותר זרועו הארוכה ומשמש כגורם מסייע. התובע הפנימי של המחלקה המשפטית מעורב בכל צומת דרכים חשוב במסגרת תהליך קבלת החלטות בתיק: החלטה בנוגע לדיון של הראיות לצורך העמדה לדיון; החלטה על סגירה, החלטה על אכיפה מנהלית, מתחם ענישה וענישה ספציפית בכל מקרה.

ח. המאשימה הפנתה לפסיקת בית המשפט העליון בבג"צ 1783/00 חיפה כימיקלים בע"מ נ' היועץ המשפטי לממשלה, שדן בתכלית החקיקתית המאפשרת אצילה לגורם פרטי.

דין והכרעה

3. כאמור, בקשת הנאשמים נשענת על 3 טענות: היעדר הלימה בין מזכר הנימוקים לבין גליון ההרשעות; היעדר חתימה של התובע על המזכר ובטלות מחמת העברת כוח המרות ע"י המדינה לידיים פרטיות. כאמור בפתח הדברים, דין טענות אלה להידחות, וזאת מן הטעמים הבאים.
4. דומה כי חל בלבול אצל הנאשמים בנוגע לדו"ח העבירות שהופק ביום 03.06.2012 לבין הדו"ח שהופק ביום 21.12.15 וצורף כנספח ב' לבקשה. כתב האישום הוגש ביום 11.06.2015 ולכן הדעת נותנת שהמסמך שצורף לבקשת הנאשמים, אשר הופק כ- 6 חודשים לאחר מכן, לא עמד לנגד עיני התובע. מאידך, דו"ח העבירות הקודמות שצורף לתגובת המדינה-כ- 3 שנים קודם לכן, ואשר תוכנו לא נסתר ע"י הנאשמים, הוא זה ששימש את התובע במסגרת החלטתו להגיש כתב אישום. לאור האמור לעיל, הטענה על אודות אי הלימה לכאורה - נדחית.
5. באשר להיעדר חתימה, אין חולק כי שמו של התובע מופיע במזכר הנימוקים. אותו תובע אף חתום על כתב האישום. מקובלת עלי עמדת המדינה כי לא מתעוררת שאלה שבמהות כי אם לכל היותר שאלה שבצורניות, שאינה יורדת לשורשו של עניין, ובוודאי שאין בה, כלשעצמה, להשפיע על זכות מזכויותיהם של הנאשמים. חיזוק לכך אני מוצא בהוראות סעיף 238 לחסד"פ ובפסיקת בתי המשפט שהובאה ע"י המאשימה בתגובתה.
6. לבסוף, אין בידי לקבל את הטענה כי קיימת בעיה חוקתית בהסדר הקיים לפיו התובע הנו עורך דין אשר הוסמך לעניין הגשת כתב האישום וניהול התיק הפלילי ע"י היועץ המשפטי לממשלה. פסיקתו של בית המשפט העליון בשבתו כבג"צ בפרשת בתי הסוהר אינה תומכת בעמדת הנאשמים. נהפוך הוא. בית המשפט העליון הבהיר כי אינו מתייחס להסדרים הקיימים, ובכללם, אצילת סמכות לעורך פרטי לשמש כתובע מטעם המדינה. מעבר לכך, פסיקת בג"צ בפרשת חיפה כימיקלים מיום 04.05.2003, המאוחרת לפסיקתו של בית המשפט העליון בפרשת בתי הסוהר, דנה באופן ספציפי בהסמכה של תובע חיצוני לשמש כתובע מטעם המדינה והכשירה אותה.
7. מלאכתי לא תושלם ללא התייחסות לנימוקים כבדי משקל שהנחו את ב"כ המאשימה להגיש כתב אישום במקרה זה. כאמור לעיל, מדובר על העסקה לכאורה של מספר לא קטן של עובדים ועל כך שאין זו הפעם הראשונה שהנאשמת 1 מואשמת בהעסקה פוגענית של עובדים זרים. בזהירות המתבקשת מהעובדה שלעת הזו מדובר בעבירות לכאורה שטרם הוכחו וכי עומדת לנאשמים חזקת החפות עד שיוכח אחרת, דומני, כי חומרת הנסיבות המתוארות במזכר הנימוקים שומטת את הקרקע מתחת לטענה כי ייתכן ושיקולים זרים הדריכו את מקבלי ההחלטות בהחלטתם להגיש כתב אישום חלף הטלת קנסות מנהליים.
8. סיכומי של דבר - הבקשה נדחית.
9. עד ליום 31.07.16 יגיש הסניגור את תשובתם המפורטת בכתב של הנאשמים לעובדות כתב האישום.
10. התיק יובא למתן החלטה ביום 31.07.16, או עם קבלת תשובת הנאשמים.

ניתנה היום, י"ד תמוז תשע"ו, (20 יולי 2016), בהעדר הצדדים ותישלח אליהם.